

prima instanță: M. Țurcan (Jud. Botanica mun. Chișinău)
instanța de apel: V. Pruteanu, L. Popova, A. Gavrilița
(Curtea de Apel Chișinău)

D E C I Z I E

26 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul: Iulia Sîrcu
Judecătorii : Iuliana Oprea, Maria Ghervas,
Nicolae Craiu, Iurie Bejenaru

examinînd recursurile declarate de Dudca Marian și Dudca Stela și avocatul Ion Arhiliuc în interesele acestora și de avocatul Negru Olesea în interesele lui Dudca Marian și Dudca Stela,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin „Express Leasing” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Dudca Marian, intervenient accesoriu Dudca Stela, cu privire la exercitarea dreptului de gaj,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de avocatul Negru Olesea în interesele lui Dudca Marian și Dudca Stela și menținute hotărîrea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 15 mai 2014 și încheierea aceleiași instanțe din 02 decembrie 2014,

c o n s t a t ă

La data de 21 martie 2013 ÎCS „Express Leasing” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Dudca Marian, intervenient accesoriu Dudca Stela, cu privire la exercitarea dreptului de gaj.

În motivarea acțiunii a indicat că în baza contractului de împrumut cu dobîndă nr. DU/12/D128 din 18 aprilie 2012, ÎCS „Express Leasing” SRL a acordat lui Marian Dudca un împrumut în sumă de 19303,03 dolari SUA, cu termenul de scadență - 27 aprilie 2015. În vederea asigurării rambursării împrumutului acordat, a dobânzilor și a altor plăți aferente, a fost constituit gajul asupra bunului mobil conform contractului de gaj al bunurilor mobile nr. DU/12/D128-G din 18 aprilie 2012, după cum urmează: autoturism de model Volvo XC 90 motor nr. D5244T436856, șasiu YV1CM714671359706, anul producerii 2007, număr de înmatriculare C PX 456 la valoarea de gaj în sumă de 19761,48 dolari SUA.

Menționează că pîrîtul a încălcat condițiile contractului de împrumut cu dobîndă, fapt ce l-a determinat să inițieze procedura de exercitare silită a obligațiunilor, urmărind bunurile gajate.

La 23 ianuarie 2013 pîrîului i-a fost expediată notificarea nr. 124 privind exercitarea dreptului de gaj, la care ultimul n-a reacționat. Astfel, la data de 12 februarie 2013, ultimului i-a fost expediat preavizul nr. 251, prin care, conform contractului de împrumut cu dobîndă, a cerut achitarea imediată a soldului împrumutului, a dobînzilor și penalităților restante, iar în caz de neachitare - transmiterea bunurilor gajate în posesiunea sa, pentru vânzarea acestora în modul prevăzut de lege.

La 13 februarie 2013 preavizul menționat a fost înregistrat sub nr.193270 în Registrul bunurilor mobile. În termenele trasate în preaviz suma restantă n-a fost achitată, iar bunurile gajate n-au fost transmise în posesia sa.

Astfel, la data de 14 martie 2013 pîritul îi datorează, conform contractului de împrumut cu dobîndă, suma de 17358,14 dolari SUA, inclusiv: soldul împrumutului -14735,68 dolari SUA, datoria la ratele scadente - 2069,32 dolari SUA și penalitatea 553,14 dolari SUA.

A mai menționat reclamantul că prin contractul de fidejusiune nr. 764/2012/DUD/DUD din 18 aprilie 2012 Stela Dudca și-a asumat obligațiunea de a achita integral datoriile pîritului față de sine în cazul neexecutării la timp a obligațiunilor de plată conform contractului de împrumut cu dobîndă nr. DU/12/D128 din 18 aprilie 2012. La 23 ianuarie 2013 Stelei Dudca i-a fost expediată notificarea cu nr. 124, prin care a fost informată despre datoriile pîritului și i s-a propus să închidă datoria creată de către pîrit pe contractul de împrumut încheiat, însă nici fidejursorul nu a reacționat la notificare.

Cere ÎCS „Express Leasing” SRL transmiterea silită de la Marian Dudca în posesiunea ÎCS „Express Leasing” SRL, pentru vânzarea de către ÎCS „Express Leasing” SRL sau de către o persoana împuternicită de ÎCS „Express Leasing” SRL în scopul acoperirii datoriilor apărute în baza contractului de împrumut cu dobîndă a bunurilor grevate cu gaj, după cum urmează: autoturism de model Volvo, XC 90 motor nr. D5244T436856, șasiu YV1CM714671359706, anul producerii 2007, număr de înmatriculare C PX 456 la valoarea de gaj în sumă de 19 761,48 dolari SUA, încasarea de la Marian Dudca în favoarea ÎCS „Express Leasing” SRL a sumei de 1216 lei ce constituie taxă de stat.

Prin încheierea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 02 decembrie 2013 a fost respins demersul avocatului Negru Olesea în interesele lui Dudca Marian privind atragerea în proces a lui Arapu Alexandru în calitate de intervenient accesoriu de partea pîritului.

Prin hotărîrea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 15 mai 2014 acțiunea a fost admisă, s-a transmis silit de la Dudca Marian în posesiunea ÎCS „Express Leasing” SRL pentru vânzare de către ÎCS „Express Leasing” SRL sau de către o persoană împuternicită de ÎCS „Express Leasing” SRL în scopul acoperirii datoriilor apărute în baza contractului de împrumut cu dobîndă, a bunurilor grevate cu gaj, după cum urmează: autoturismul de marca Volvo, model XC 90, motor nr. D5244T436856, șasiu YV1CM714671359706, anul producerii 2007, n/înmatriculare C PX 456 la valoarea de gaj în sumă de 19 761,48 dolari SUA. S-a încasat de la Dudca Marian în beneficiul ÎCS „Express Leasing” SRL suma de 1216 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

La 23 iunie 2014, reprezentantul Negru Olesea în interesele lui Marian Dudca și Stela Dudca, a declarat apel nemotivat.

La 13 octombrie 2014 Dudca Stela a declarat apel împotriva hotărîrii primei instanțe, solicitînd casarea hotărîrii primei instanțe cu remiterea pricinii spre rejudecare în prima instanță.

Prin cererea din 10 noiembrie 2014 avocatul Ion Arhiliuc, acționînd în interesele lui Dudca Marian și Dudca Stela, a solicitat repunerea în termen a apelului declarat de avocatul Negru Olesea în interesele lui Marian Dudca și Stela Dudca.

La 11 noiembrie 2014 avocatul Ion Arhiliuc a depus cerere de apel suplimentară în interesele lui Marian Dudca și Stela Dudca, solicitînd casarea hotărîrii primei instanțe și încheierii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 02 decembrie 2013 și remiterea pricinii spre rejudecare în prima instanță.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 noiembrie 2014 a fost repus în termen apelul declarat de Marian Dudca și Stela Dudca împotriva hotărîrii Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 15 mai 2014.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 februarie 2015 a fost restituit lui Marian Dudca cererea suplimentară de apel depusă la data de 11 noiembrie 2014 de către avocatul Ion Arhiliuc ca fiind depus de o persoană care nu a fost în drept să decalare apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 februarie 2015 s-a respins apelul declarat de Marian Dudca și Stela Dudca și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 15 mai 2014.

Nefiind de acord cu decizia Curții de Apel Chișinău, la 21 aprilie 2015 Marian Dudca și Stela Dudca au declarat recurs.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 24 iunie 2015 s-a admis recursul declarat de Dudca Marian și Dudca Stela, s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 05 februarie 2015 și s-a restituit pricina la rejudecare.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2015 s-a respins demersul reprezentantului intimatului, Leșenco Ina privind restituirea cererii de apel depuse de avocatul Negru Olesea, în interesul lui dudca Marian și Dudca Stela.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2016 s-a respins demersul reprezentantului intimatului, Leșenco Ina privind restituirea cererii de apel depuse de avocatul Negru Olesea, în interesul lui Dudca Marian și Dudca Stela.

În cadrul rejudecării pricinii, la 05 februarie 2016, Dudca Marian și Dudca Stela, precum și avocatul lor Negru Olesea, au depus cerere de apel motivată, solicitînd admiterea apelului, casarea hotărîrii primei instanțe și restituirea pricinii la rejudecare.

La 19 februarie 2016 ÎCS „Express Leasing” SRL a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2016.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 06 aprilie 2016 a fost respins recursul declarat de ÎCS „Express Leasing” SRL și menținută încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2016.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2016 a fost respinsă cererea ÎCS „Express Leasing” SRL privind restituirea cererilor de apel depuse de către avocatul Negru Olesea în interesele lui Marian Dudca și Stela Dudca. A fost admisă cererea avocatului Negru Olesea în interesele lui Dudca Marian și Dudca Stela și au fost repuși în termenul de declarare a apelului apelanții Dudca Marian și Dudca Stela.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2016 a fost respins apelul declarat de avocatul Negru Olesea în interesele lui Marian Dudca și Stela Dudca și menținută hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 15 mai 2014 și încheierea aceleași instanțe din 02 decembrie 2014.

La 22 decembrie 2016 Dudca Marian și Dudca Stela, precum și avocatul Ion Arhiliuc în interesele lor, au depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei recurate și dispunerea rejudecării pricinii.

La 26 decembrie 2016 avocatul Negru Olesea în interesele lui Dudca Stela și Dudca Maria a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei recurate și dispunerea rejudecării pricinii.

În motivarea recursurilor s-a invocat că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor apelurilor declarate. Instanța de apel a examinat și a respins apelul declarat de avocatul Negru Olesea în interesele lui Dudca Marian și Dudca Stela și nu s-a pronunțat asupra apelurilor declarate de Dudca Maria și Dudca Stela din 05 februarie 2016 și respective asupra apelului suplimentar depus de avocatul Ion Arhiliuc în interesele lui Dudca Marian și Dudca Stela. Însă instanța de apel a menținut hotărârea primei instanțe, ilegalitatea căreia a fost contestată în aceste două apeluri. Astfel, instanța de apel nu s-a expus asupra unui argument destul de important care se referă la unele erori comise ce au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Instanța de recurs denotă că Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa recurenților copia deciziei integrale, însă la materialele dosarului nu se regăsește dovada recepționării acesteia, din care considerente recursurile declarate se consideră a fi depuse în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursurile, de a casa decizia instanței de apel și a restitui pricina spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 390 al. (1) CPC, decizia instanței de apel trebuie să conțină motivele concluziilor instanței de apel și referirea la legea guvernantă, precum și concluziile instanței de apel în urma examinării apelului.

Fiind investită cu judecare pricinii, prima instanță a admis acțiunea.

Ulterior, hotărîrea primei instanțe a fost contestată cu mai multe apeluri.

Astfel, la 23 iunie 2014, reprezentantul Negru Olesea în interesele lui Marian Dudca și Stela Dudca, a declarat apel nemotivat (f.d. 89 vol. I).

Se mai constată că la 13 octombrie 2014 Dudca Stela personal a declarat apel împotriva hotărîrii primei instanțe, solicitînd casarea hotărîrii primei instanțe cu trimiterea pricinii spre rejudecare în prima instanță (f.d. 103).

La 10 noiembrie 2014 avocatul Ion Arhiliuc, acționînd în interesele lui Dudca Marian și Dudca Stela, prin care anexată la materialele dosarului, a solicitat repunerea în termen a apelului declarat de avocatul Negru Olesea în interesele lui Marian Dudca și Stela Dudca (f.d. 112) și prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 noiembrie 2014 a fost repus apelul declarat de Marian Dudca și Stela Dudca împotriva hotărîrii Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 15 mai 2014, în termenul de apel (f.d. 154 vol I).

Totodată, la 11 noiembrie 2014 avocatul Ion Arhiliuc a depus cerere de apel suplimentară în interesele lui Marian Dudca și Stela Dudca, solicitînd casarea hotărîrii primei instanțe și încheierii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 02 decembrie 2013 și remiterea pricinii spre rejudecare în prima instanță (f.d. 104). Aceasta, însă, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 februarie 2015 a fost restituit lui Marian Dudca ca fiind depus de o persoană care nu a fost în drept să decalare apel (f.d. 208 vol. I).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 februarie 2015 s-a respins apelul declarat de Marian Dudca și Stela Dudca și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 15 mai 2014.

Nefiind de acord cu decizia Curții de Apel Chișinău, la 21 aprilie 2015, Marian Dudca și Stela Dudca au declarat recurs.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 24 iunie 2015 s-a admis recursul declarat de Dudca Marian și Dudca Stela, s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 05 februarie 2015 și s-a restituit pricina la rejudecare.

În cadrul rejudecării pricinii, la 05 februarie 2016 Dudca Marian și Dudca Stela, precum și avocatul lor Negru Olesea, au depus cerere de apel motivată, solicitînd admiterea apelului, casarea hotărîrii primei instanțe și restituirea pricinii la rejudecare.

Ulterior, instanța de apel, prin decizia din 28 septembrie 2016 a respins apelul declarat de avocatul Negru Olesea în interesele lui Marian Dudca și Stela Dudca și a menținut hotărîrea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 15 mai 2014 și încheierea aceleiași instanțe din 02 decembrie 2014.

Distinct de cele relatate, instanța de recurs relevă că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor apelurilor declarate. Astfel, Curtea de Apel Chișinău a examinat și a respins apelul declarat de avocatul Negru Olesea în interesele lui Marian Dudca și Stela Dudca depus la data de 23 iunie 2014, ignorînd să examineze și să se expună asupra apelului declarat de Dudca Stela personal la data de 13 noiembrie 2014, deși avocatul Negru Olesea și Stela Dudca prezenți la ședința instanței de apel din data de 28 septembrie 2016, conform procesului-verbal, au solicitat admiterea apelurilor, iar reprezentantul intimatului ÎCS Express Leasing SRL au solicitat respingerea apelurilor.

Instanța de recurs remarcă că instanța de apel a menționat în partea descriptivă a deciziei sale și despre apelul depus la data de 13 octombrie 2014 de către Dudca Stela, ignorând, însă, să se expună asupra motivelor admiterii sau respingerii acestuia.

Or, în conformitate cu art. 241 al. al. (1,5,6) CPC, hotărîrea judecătorească constă din parte introductivă, parte descriptivă, motivare și dispozitiv. În motivare se indică: circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța. Dispozitivul cuprinde concluzia instanței judecătorești privind admiterea sau respingerea integrală sau parțială a acțiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea și termenul de atac al hotărîrii.

Instanța de recurs consideră că neexpunerea de către instanța de apel asupra tuturor apelurilor, precum și asupra tuturor motivelor lor, constituie o încălcare a normelor de drept procedural.

Or, lipsa unei motivații clare a deciziei adoptate în raport cu argumentele contestatorului, neîntreprinderea acțiunilor solicitate de către acesta, fie explicarea faptului din care cauză sunt ignorate cerințele acestuia, reprezintă o încălcare a dreptului de acces la justiție.

Prin urmare, decizia atacată cu recurs este una incompletă, iar nemotivarea unei hotărîri judecătorești încalcă dreptul părților la un proces echitabil, garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în jurisprudența sa a reiterat că efectul Art. 6 este, printre altele, de a plasa un „tribunal” sub o obligație de a petrece o examinare adecvată a pozițiilor, argumentelor și probelor, fără a prejudicia evaluarea sau dacă ele sunt relevante pentru decizia sa (cazul Buzescu v. Romania, nr. 61302/00 din 24 mai 2005).

Funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult ca atât, o hotărîre motivată oferă părții posibilitatea să o conteste, precum și posibilitatea de a revedea decizia de către instanța de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public a administrării justiției (cazul Suominen v. Finlanda, nr. 37801/97 din 01 iulie 2003).

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că s-a constatat încălcarea normelor de drept procedural, anume că instanța nu a examinat și nu s-a expus asupra apelului declarat de Dudca Stela și deoarece eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursurile, a casa integral decizia instanței de apel și de a restitui pricina spre rejudecare în instanță de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admit recursurile declarate de Dudca Marian și Dudca Stela și avocatul Ion Arhiliuc în interesele acestora și de avocatul Negru Olesea în interesele lui Dudca Marian și Dudca Stela.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin „Express Leasing” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Dudca Marian, intervenient accesoriu Dudca Stela, cu privire la exercitarea dreptului de gaj, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iuliana Oprea

Maria Ghervas

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru